

javnosti šele iz zadnjih števil „Novih Akordov“, kjer je priobčil par svojih valčkov. On je predvsem instrumentalist in obvlada dobro instrumentacijo. Njegova uvertura kaže mnogo zanimivih them, je solidno zgrajena in je žela veliko priznanje.

Dr. Kozina

Pazin. Kakor v vsakem manjšem kraju, se tudi pri nas muzikalno življenje ne more normalnim potom razvijati do one stopnje, ki bi si jo želelo par zastopnikov tukajšnje muzikalne inteligence. Le z velikim trudom se da scimprati kak koncert, kajti pevci smatrajo udeležbo pri pevskih vajah za narodno žrtev ter se poskrijejo, čim odlože po nastopu svoje note, po vseh kotih.

Pred leti smo pač čuli dve veliki *Zajčevi* kantati, okusni zbirki hrvatskih narodnih pesmi, sestavljeni za mešani zbor in orkester. Res je, da trud, ki se je uporabil za naučenje teh večjih del, ni bil v pravem razmerju z doseženim umetniškim uspehom, a nadejali smo se vendar, da so se pevci približali dirigentu, in da sta koncerta v njih zbudila željo sodelovati še večkrat pri podobnih prireditvah. A ne! Zmotili smo se korenito. Vsakokrat treba na novo prosjačiti, tako da človeku že preseda in da mora dirigentu, ki je že tako prisiljen, kovati mrzlo železo, izginiti zadnja trohica volje za nadaljnje delo.

Zadno jesen nam je priredil marljivi „Odbor za prosvjeto“ lep in zanimiv „Brajšev večer“. Veselilo nas je zopet enkrat čuti koncert, ki ni bil sestavljen po šabloni navadnih „besed“ z neizogibnimi nastopi tamburašev in deklamatorjev in s sklepno igro, ki je navadno uvertura k sledečemu plesu. Za človeka, ki išče na koncertu glasbenega užitka, je prava muka, gledati plesaželjno publiko, ki se nervozno premika in svojih sedežih, smatrajoč glasbene točke le kot zapreko, da se ne more prej zavrteti po dvorani.

Koncert — škoda da program ni bil kronologično urejen — nam je prinesel nekaj skladb iz različnih dob Brajšinega skladateljstva, med njimi nekaj takih, ki bi zaslužile, da bi postale znane tudi izvenistrskemu občinstvu. Omenjati treba predvsem njegovo „Domovino“, kompozicijo iz mladih dni. Zapel nam jo je sam s svojim še vedno svežim baritonom. Skladba je prepojena z navdušenostjo mladega narodnjaka, ki si je napisal geslo: z glasbo koristiti svojemu ljubljenu narodu. Med zbori, ki jih je spremljal ad hoc sestavljeni orkester (spremba *S. Šantlova*) je ugajala najbolj prelepa „Barkarola“. Ta kompozicija bi postala vsled svoje mehke melodioznosti gotovo kmalu popularna, ako bi se priobčila v javnosti. Priporočam jo posebno bodočim sestavljalcem zborovskih zbirk. Med davorijami „Istarska koračnica“, „Istri“, „Istarska himna“ in „Istarskim pobornicima“ je zadnja najbolj ugajala. Omenjati treba, da je pri koncertu prvič nastopil *g. Govékar*, učitelj petja na gimnaziji, in da je — čeprav v tem začetnik — s svojim energičnim nastopom spretno izvršil svojo nalogo.

Januarski koncert v korist Družbe sv. Cirila in Metoda se je manj posrečil, toda prirejen je bil v taki naglici, da ni bilo pričakovati posebnih uspehov.

Najhvaležnejšo publiko najdejo v Pazinu vedno dijaški koncerti, ki se prirejajo vsako leto. Dijaki so edini, ki imajo redne vaje in ki poznajo vsaj površno glasbeno teorijo. To odtehta navadno nedostatek nerazvitih pevskih grl, ki posebno v basu ne zadoščajo. Zato bi bilo tembolj priporočati, da bi stal pri takih koncertih v ospredju deški mešani zbor. Toda tu primanjkuje zelo občutno kompozicije. S kakim veseljem bi sprejeli vsi srednješolski pevski učitelji slovensko-hrvatsko zbirko takih kompozicij, ako bi se kdo spomnil naše mladine. S pomočjo transponiranja moških zborov bi to že šlo. Glede zadnjega koncerta moram pa še pripomniti: Ako že mora končati vsak koncert z igro, naj vsaj dijaki pokažejo svojo klasično izobrazbo in naj si ne izbirajo takih budalosti, kakor smo jih čuli na obeh zadnjih dijaških koncertih. —nt—

Trst. (IV. koncert Tržaškega Kvarteta 26. novembra 1913.) Kakor že nekaj let sem, tako je aranžiral tudi

letos Tržaški Kvartet (gg. *Jancovich, Viezzoli, Dudovich, Baraldí*) novembra meseca štiri koncerte. Na programu so bili najzanimivejši kvarteti *Roger-Ducassa, Regerja, Beethovnova* Fuga op. 133 ter kvintet mladega *Szélla*, ki je sedel sam ob klavirju. Program vsakega koncerta je bil sestavljen jako spretno. Tako tudi spored zadnjega.

Sodobnik Mozarta in Haydna, *Dittersdorf* (r. 1739, umrl 1799) je uvedel komorni večer s kvartetom v B. Lahka glasba, skoro neločljiva od glasbe Mozarta in Haydna. Plemenito-mirno teče, ne razburja in interesira ponajveč kot starina. Nato je sledil *Brahmsov* kvartet v c, op. 51 (št. 1). Kako velikanska razlika, kako silovit kontrast. Tam mirno žuboreč potoček, tu žareč ogenj. Allegro: strasten izliv razburjene duše, poco adagio: krasen, globoko občuten spomin, in po živahnem allegretto moderato zopet razburkani končni allegro, vpletajoč motiv prvega allegra, poln silnih ritmičnih in harmoničnih domislekov.

In po Brahmsu *Széli* s kvintetom v E, op. 2. Széli je bil tudi ona privlačna sila, ki je privabila toliko radovednega občinstva v koncertno dvorano, ki je bila vendar le pičlo zasedena, kakor je to pri komornih večerih žalosten običaj. Na zunanje Széli ni videti bogvekakozanimiv: dobro rejen mladenič, oglati neroden, celo malo manj samozavesten kot Korngold, s katerim ga moram nehote primerjati.

Kvintet je ustvaril s 13 1/2 leti, leta 1911. Ker je Széli star komaj 16 let, moram ga soditi seveda le kot dečka, ki ni še dosti živel in zato tudi mnogo povedati ne more.

V njegovi kompoziciji ni globlin, ni problemov, ni duševnih ali srčnih izrazov, ki bi dali misliti; vse je le naraven izraz veselega mladeniča, ki ga radosti, da se more še igrati z barvami, ki veselo poskoči, ki bi rad bil včasih patetičen, ali mu to nikakor ne pristoja.

Kvintet kaže temeljito tehnično znanje, ki je z ozirom na mladost komponista občudovanja vredno. Harmonično in ritmično zelo zanimivi štirje deli se naslanjajo na običajne forme, ki kažejo, da je Széli študiral klasike. Videl sem na njem samem, da ga izredno vesele harmonični, zlasti pa dinamični efekti, hipni prehodi iz šumnih *ff* v srčkane *pp*. Melodično je Széli ogrsko nacionalen, to je njegova osebna nota in obenem največje vrednosti pri njem. Wagner, Brahms, Strauß so mu seveda vzori. Instrumentacija je v splošnem dosti spretnjša in zanimivejša kot pri Korngoldovem triju, ki sem ga slišal lansko leto. Széli je tudi že več ali manj konsolidiran, četudi semtertje fragmentaričen. Na vsak način je velik talent, ki noče biti mnogo zrelejši v glasbenem izrazu, kakor mu dopuščajo leta. In to mu štejem v dobro. Ni dosti „wunderkindskega“ na njem, zlasti ne umetno dozorelega, prisiljeno doseženega. Enakomeren razvoj bo ustvaril iz njega znamenitega glasbenika.

Széll je igral klavirski part sam naravnost sijajno. Občinstvo je sledilo izvajanju z živahnim interesom ter ob koncu poklicalo mladega umetnika opetovano na oder. Zdaj pa se je zgodila majhna nezgoda, ki veselo kaže naivnost neizkušene fanta. Dodal je celega Till-Eulenspiegla v lastni transkripciji!! Prvič naši Tržačani črna menda še niso slišali Eulenspiegla, niso torej vedeli, kaj igra Széli. Drugič je kos brez poznanja programa neumljiv, četudi ima le rondno obliko, kajpak zelo komplicirano. Tretjič pa je Eulenspiegel kot dodatek preobsežen. Veselo je bilo gledati občinstvo. En časek so poslušali in poslušali, polagoma pa so začeli po prstih tihotapsko zapuščati dvorano. Drugi so se smeje razgovarjali, nekateri pa so stoično prenašali „morijo“. In tako je minil ta lepi večer!

E. Adamič

Trst. Glasbeni večer tržaške podružn. „Glasbene Matice“ 14. marca 1914 je bila nekaka boljša produkcija učencev in učiteljev Glasb. Matice. Veljala je mesto običajnega koncerta oziroma koncertov, ki so se dosedaj prirejali vsako leto do letos. Letos pa nima Glasb. Matica nikakega zbora, niti moškega, niti mešanega. Po čigavi krivdi je prišlo do tega, mi ni znano. Zdi se mi pa, da si krivdo na polovico